

Raadsavond	31 mei 2021
Zaaknummer	44195
Portefeuillehouder	Y. Peters-Adrian
Opsteller	R. Wagenaar en L. Loupias
Onderwerp	Wensen en bedenkingen Regionale Strategie Mobiliteit en Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland

Beslispunten

Geen wensen en bedenkingen te uiten op de Regionale Strategie Mobiliteit en de Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland.

Wat willen we bereiken

Met de Regionale Strategie Mobiliteit en de Regionale Omgevingsagenda wordt de Regionale Agenda Holland Rijnland 2019 -2023 verder uitgewerkt.

Omdat onze ambities, wensen en transities ruimtelijke consequenties kennen, is in de Regionale Omgevingsagenda beoogd een antwoord te geven op de ruimtelijke druk op de regio en hoe de aantrekkelijkheid van de regio behouden kan blijven en versterkt kan worden.

Met de Regionale Strategie Mobiliteit wordt vooral beoogd om een strategisch document te hebben, waarmee Holland Rijnland het Rijk, provincie en omliggende regio's laat zien waar we samen voor staan en welke koers wij de komende decennia in willen slaan op gebied van toekomstbestendige mobiliteit. Daarnaast dient het ook als lobbydocument naar andere partijen en als basis voor de regionale mobiliteitsagenda.

Wat gaan we daarvoor doen

Het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland van 30 juni 2021 stelt de ROA en RSM vast waarin de regionale opgaven en keuzes uiteen worden gezet. Dat wil zeggen die opgaves waar de regio aan zet is en waar de regio het optimale schaalniveau is.

Inleiding

In Holland Rijnland hebben we de afgelopen periode hard gewerkt aan twee regionale visies: de Regionale Strategie Mobiliteit (RSM) en de Regionale Omgevingsagenda (ROA).

De visies komen voort uit de opdracht van het Algemeen Bestuur d.d. 30 oktober 2019 om de Regionale Agenda voor Holland Rijnland te gaan uitwerken. Op dat moment is ook de behoefte uitgesproken een Integraal Ruimtelijk Afwegingskader voor Holland Rijnland te gaan opstellen, omdat gesteld werd dat alle ambities ruimtelijke consequenties kennen en dat de hypothese leeft dat die wensen en ambities niet allemaal mogelijk zouden zijn binnen de regio: Nadere keuzes zijn nodig bij de uitwerking ervan.

Zoals bekend zijn we als regio ook bezig met de Regionale Energie Strategie (RES). Deze loopt nu een separaat traject omdat deze lokaal moet worden vastgesteld.

Op verzoek van het Algemeen Bestuur zijn daarom de Regionale Omgevingsagenda Holland (ROA) Rijnland en de Regionale Strategie Mobiliteit (RSM) opgesteld. In de ROA is beoogd een antwoord te geven op de vraag hoe de druk op de regio kan worden benut om de aantrekkelijkheid van de regio te behouden en versterken. Wat voor soort regio wil Holland Rijnland zijn en welke stappen zetten we daarbij naar de toekomst? De RSM geeft vooral een doorkijk naar welke stappen er gezet dienen te worden om in de regio Holland Rijnland een toekomstbestendig mobiliteitssysteem te hebben. De RSM is in afstemming met de ROA opgesteld.

Aangezien het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland beide visies gaat vaststellen, worden de raden gevraagd om wensen en bedenkingen in te dienen op de voorliggende documenten. Het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland neemt uw wensen en bedenkingen mee in de besluitvorming die is voorzien op 30 juni 2021.

De gemeenteraden van Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop krijgen van hun colleges hetzelfde advies voorgelegd om geen wensen en bedenkingen te uiten omdat de subregionale (en lokale) belangen goed behartigd zijn.

Onderbouwing

Regionale Omgevingsagenda (ROA)

Wat staat er in de ROA?

In de kern bespreekt de ROA hoe op een integrale wijze alle ruimtevragende functies een plek kunnen krijgen of waar keuzes gemaakt moeten worden. Daarbij gaat het niet alleen om toekomstige woningbouw of locaties voor bedrijvigheid, maar er is daarbij nadrukkelijk integraal gekeken naar de samenhang met, afhankelijkheden en gevolgen op andere thema's zoals naast wonen en werken, bereikbaarheid, natuur en landschap, energie, klimaat en gezondheid. Want we willen niet alleen wonen in onze mooie regio, maar ook werk vinden, alle gebieden kunnen bereiken, genieten van de diverse landschappen, de stroomvoorzieningen met duurzame bronnen op peil houden, rekening houden met klimaatverandering en dat alles met zo gezond mogelijke inwoners en een prettig leefklimaat voor mens, plant en dier.

Inhoud ROA

Verstedelijking

In de ROA worden bestaande verstedelijkingsafspraken gerespecteerd, maar wordt voor de middellange en lange termijn naar aanvullende oplossingen in de regio gezocht. De

bestaande afspraken zijn niet altijd voldoende om de verstedelijking op korte termijn te realiseren. Hierom zetten we op lange termijn – vanaf 2030 – in op verdere ruimte bieden voor grote verstedelijkingsvraagstukken op de as van Katwijk – Leiden – Alphen aan den Rijn. Daarmee ontstaat een sterk cluster, een motorblok welke is “opgehangen” aan de nationale noord-zuid- en oost-weststructuren in de Randstad. Het knooppunt Leiden Centraal fungeert als belangrijk knooppunt in de regio.

Vitale kernen

De nadruk voor Katwijk – Leiden – Alphen aan den Rijn is een bewuste keuze om de gebieden buiten deze zone zoveel mogelijk te ontzien, en daar geen grootschalige woningbouw te realiseren en daarmee de landelijke kwaliteit – en daarmee het open landschap - van delen van de regio te behouden. Dat betekent niet dat er in en rondom de kernen niets meer mogelijk is. Met respect voor het omringende landschap moet de mogelijkheid bestaan om de veelkleurige kernen vitaal te houden. Dit staat expliciet benoemd in de ROA. De inzet op verstedelijking langs de as van Katwijk – Leiden – Alphen aan den Rijn heeft overigens geen gevolgen voor alle afspraken die er tot 2030 zijn gemaakt rondom woningbouw in alle gemeenten. Die afspraken worden gerespecteerd.

Landschapsstrategie

Voor het landschap willen we maatwerk bieden door te willen gaan werken aan een landschapsstrategie. Delen van het landschap zijn beschermd, functioneren prima en zijn uniek in zijn soort. Het landschap kent echter ook vele transitieopgaven. Voor een deel zal het landschap op dezelfde wijze doorontwikkeld kunnen worden en blijven bestaan zoals het is: “De boer, hij akkert voort”. Maar voor een deel zijn de transitieopgaven zo groot dat wijziging en doorontwikkeling van landschappen onvermijdelijk zijn. Dit doen we met een strategie voor het landschap, uiteraard samen met de beheerders van het betreffende landschap; Een strategie waarbij de opgaven per landschap duidelijk worden, probleemeigenaarschap wordt onderkend, urgentie en termijn worden duidelijk met de bijbehorende financiële consequenties en strategieën.

Vorm

Er is gekozen voor de status van een Regionale Omgevingsagenda. Een zelfbindend document ressorterend onder de Omgevingswet, opgebouwd door de 13 gemeenten samen (Hillegom, Lisse, Teylingen, Noordwijk, Katwijk, Oegstgeest, Leiden, Leiderdorp, Zoeterwoude, Voorschoten, Nieuwkoop, Alphen aan den Rijn en Kaag en Braassem). Waarin de regionale opgaven en keuzes uiteen worden gezet. Dat wil zeggen die opgaves waar de regio aan zet is en waar de regio het optimale schaalniveau is. Locaties of thema's waar meerdere opgaven, belangen en schaalniveaus bij elkaar komen. De omgevingsagenda vormt daarnaast de opmaat voor een lobbystrategie voor zowel beleidslijnen en plannen als benodigde investeringen, zodat onze (regionale) belangen beter gediend kunnen worden bij o.a. Rijk, provincie en omliggende metropoolregio's.

Besluitvorming

De inzet is om de Regionale Omgevingsagenda te laten vaststellen op 30 juni 2021 door het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland. Daarbij is het document voor het moment vastgesteld, maar is door voortschrijdend inzicht bedoeld als een adaptief document dat de komende jaren steeds bijgesteld kan worden.

Kader ROA

We zijn een jaar geleden begonnen met het opstellen van de Strategische agenda Rijn- en Veenstreek. Deze ruimtelijke visie hebben we in december aan de raden van de Alphen aan den Rijn, Nieuwkoop en Kaag en Braassem voorgelegd en is hierna bij Holland Rijnland ingediend als bouwsteen voor beide regionale visies.

Strategische agenda Rijn- en Veenstreek

Inzet van deze agenda is om samen slimme ruimtelijke keuzes te maken, zodat onze inwoners hier zo goed en prettig mogelijk kunnen wonen, werken en leven. Onze agenda vormt een aanbod aan onze samenwerkingspartners.

Aanbod

In ons aanbod staat de kracht van het open landschap centraal. Om het landschap open te kunnen houden, concentreren we stedelijke ontwikkelingen rondom op te waarderen knooppunten. Onze strategie is daarmee tweeledig:

1. we versterken het Groene Hart door middel van “landschapsplannen”. Daarmee combineren we kansen op het gebied van wonen en werken met (nieuwe) natuur en water;
2. we ontwikkelen stad Alphen aan den Rijn door tot volwaardig knooppunt. Hier sluiten verschillende (OV-) vervoersvormen goed op elkaar aan, door verdere verdichting ontstaat hier een dynamisch gebied en kan het landschap open blijven.

Inhoudelijke hoofdlijnen

In de uitwerking van deze strategie zetten we in op de volgende aspecten:

1. We ontwikkelen de stad Alphen door tot volwaardig knooppunt en complete centrumstad in het Groene Hart
2. We bouwen in én langs de randen van kernen om de vitaliteit van de kernen te behouden en versterken
3. We bouwen natuur-inclusief
4. We zetten in op behoud open landschap en we onderzoeken samen met betrokken partijen naar alternatieve vormen van landbouwgebruik.
5. We zetten in op circulaire economie en stimuleren toerisme en recreatie
6. We zetten in op energiebesparing, uitbreiden zon-op-dak, windenergie en zonneweides langs hoofdfra en mogelijk bij bedrijventerreinen. (Dit geldt niet voor Kaag en Braassem: alleen wind langs hoofdfra.) Daarbij houden we nieuwe ontwikkelingen ten behoeve van energietransitie in de gaten zoals aquathermie en warmtenet

Uitgangspunten Kaag en Braassem

Wanneer we de concept Regionale Omgevingsagenda naast de Rijn- en Veenstreekagenda leggen kunnen we zien dat onze subregionale visie zeer goed is geland in de regionale agenda van Holland Rijnland. Voor Kaag en Braassem geldt:

- Wat voor ons belangrijk is dat de vitale en veelkleurige kernen nadrukkelijk benoemd worden. Ook aan de randen van de kernen moeten mogelijkheden zijn om met respect voor het omliggend landschap uit te breiden. Onze dorpen en kernen mogen niet op slot worden gezet en bijbouwen is voor de kernen van vitaal belang om de leefbaarheid te waarborgen.
- Belangrijk dat het open landschap zoveel mogelijk wordt beschermd, door (stedelijke) ontwikkelingen rondom knooppunten te centreren.

RSM

Ambitie en speerpunten

De analyse van ontwikkelingen in onze regio en het bestaande regionale mobiliteitssysteem leiden tot een gedeeld uitgangspunt wat betreft de ambitie voor de Regionale Strategie Mobiliteit. Deze ambitie is uitgewerkt in drie speerpunten waaraan Holland Rijnland wil werken op het thema Mobiliteit.

Versterken regionale ontwikkelassen rond knooppuntontwikkeling Leiden Centraal

- Schaalsprong HOV
- Knooppunt Leiden Centraal
- Gerichte investeringen in fysieke infrastructuur

Realiseren toekomstbestendige, robuuste netwerken

- Doorstroming hoofdassen
- Oost-westverbindingen Duin- en Bollenstreek
- Noord-zuidverbindingen Rijn- en Veenstreek

Benutten kansen voor duurzame (keten)mobiliteit

- Doorfietsnetwerk
- Mobiliteitshubs
- Ruimte bieden voor slimme mobiliteitsconcepten/SMART-mobility

De inzet is om te komen tot een integraal uitvoeringsprogramma voor het ruimtelijk domein. De kansen en knelpunten van mobiliteit worden in dat uitvoeringsprogramma in samenhang met andere thema's (wonen, economie, etc) nader uitgewerkt. Binnen het thema mobiliteit geeft de RSM de richting aan de mobiliteitsagenda. Deze programmatische aanpak betekent dat het totaal aan vervolgoopdrachten een gezamenlijk proces wordt.

Beoogd resultaat

De RSM laat zien waar we als regio voor staan en welke koers wij de komende decennia in willen slaan op gebied van toekomstbestendige mobiliteit. Dit draagt hiermee bij aan het behalen van maatschappelijke doelen, met aandacht voor leefbaarheid, duurzaamheid en verkeersveiligheid. Daarbij speelt ook: eerst bewegen, dan bouwen. Investerings in de infrastructuur moeten samengaan met de ontwikkelingen van het ruimtelijke ontwikkelingsprogramma. Dit betekent dat (grootschalige) ruimtelijke ontwikkeling samengaat met investeringen in infrastructuur. Niet alleen in de mobiliteitsinfrastructuur overigens, maar ook in de energievoorziening.

Speerpunten Rijn- en Veenstreek

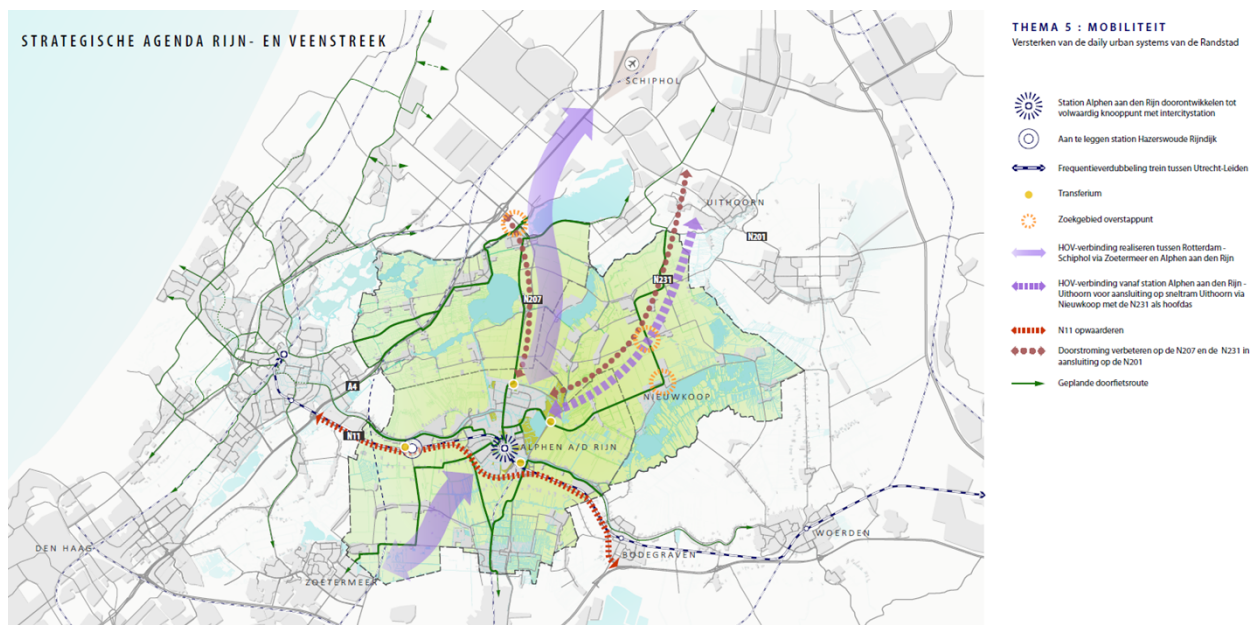
De RSM is met nadruk geen optelsom van dertien mobiliteitsnotities van de verschillende gemeenten. Getracht is uit te gaan van het schaalniveau van Holland Rijnland en de kansen en knelpunten op dat niveau te omschrijven en uitgangspunten te formuleren. De inbreng vanuit de drie subregio's is wel nadrukkelijk terug te vinden in het stuk. Vanuit onze regio, de Rijn en Veenstreek, zijn knelpunten en speerpunten benoemd die hun basis hebben in de Strategische agenda Rijn- en Veenstreek. De mobiliteitspunten in deze agenda zijn ingebracht in de RSM.

Het uitgangspunt is dat op het schaalniveau van Holland Rijnland de strategische opgaven worden verwoord. Op subregionaal niveau zal een iets concretere uitwerking plaatsvinden.

De belangrijkste speerpunten vanuit de Rijn- en Veenstreek zijn:

- Versterken stationsfunctie Alphen en opwaarderen N11.
- Versterken verbinding Zoetermeer – Alphen – Schiphol via de N207 voor meerdere modaliteiten (OV, fiets, auto). Hierin is de Leimuiderbrug een belangrijk knelpunt dat benoemd is.
- Versterken verbinding Alphen – Nieuwkoop – Uithoorn aansluiting tramlijn via de N231 voor meerdere modaliteiten (OV, fiets, auto).

Naast deze zijn er andere, gezamenlijke punten die in regionaal verband belangrijk zijn, zoals het verwezenlijken van het regionale doorfietsnetwerk, aansluitend op de regio's grenzend aan Holland Rijnland. Eerste gesprekken met de gemeenten Haarlemmermeer en Aalsmeer zijn hier al over gevoerd op basis van de concept RSM.

Proces van opstellen van de RSM

Het opstellen van de RSM is verricht door de projectgroep zelf, bestaande uit de ambtelijk vertegenwoordigers van de subregio's en getoetst aan de vertegenwoordigers van de afzonderlijke gemeenten binnen de drie subregio's. De bestuurlijke afstemming van de RSM vond en vindt periodiek plaats door de stuurgroep RSM, bestaande uit de wethouders Verkeer van de drie subregio's en onder voorzitterschap van Arno van Kempen (Holland Rijnland). Voorafgaande aan de regionale stuurgroep is de inbreng vanuit de subregio periodiek bestuurlijk afgestemd tussen de wethouders Verkeer van de gemeenten Kaag en Braassem, Nieuwkoop en Alphen aan den Rijn. Het college is van mening dat op deze wijze de inbreng vanuit de subregio zoveel mogelijk is geborgd en geconsolideerd in de RSM.

Conclusie

Ons college stelt vast dat de subregionale en lokale speerpunten voldoende zijn geborgd in de Regionale strategie Mobiliteit en de Regionale Omgevingsagenda van Holland Rijnland. Ons college stelt de raad derhalve voor geen wensen en bedenkingen te uiten op de twee regionale visies.

Uitvoering

Van visie naar uitvoering

De RSM is een eerste stap om, samen met de ROA, te komen tot de definiëring van strategische stappen die moeten leiden tot een lobbytraject en later naar realisering van oplossingen. De stap om daadwerkelijk projecten te inventariseren vindt plaats in de volgende stap die direct volgt op de vaststelling van de RSM.

De inzet is om de Regionale Omgevingsagenda te laten vaststellen op 30 juni 2021 door het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland. Daarbij is het document voor het moment vastgesteld, maar is bedoeld als een adaptief document dat door voortschrijdend inzicht de komende jaren steeds bijgesteld kan worden. Na vaststelling van de ROA wordt een integraal uitvoeringsprogramma opgesteld om daarmee uitvoeringslijnen geïntegreerd met ingrediënten uit de RES 1.0 en de Regionale Strategie Mobiliteit (RSM) te formuleren.

Kosten

Niet van toepassing

Participatie en tijdslijn

Regio

Is integraal onderdeel van dit onderwerp.

De gemeenteraden van Alphen aan den Rijn en Nieuwkoop krijgen van hun colleges hetzelfde advies voorgelegd om geen wensen en bedenkingen te uiten omdat de subregionale (en lokale) belangen goed behartigd zijn.

Duurzaamheid

In de visies komt duurzaamheid op verschillende manieren terug en vormt één van de claims op onze ruimte. Zo stelt het RSM dat mobiliteit in Nederland de komende jaren flink moet gaan veranderen in het kader van het Klimaatakkoord. Het moet schoner, slimmer en anders. Dit doen we door regionaal in te zetten op elektrisch personenvervoer, duurzame brandstoffen en meer gebruik van fiets en openbaar vervoer.

Evaluatie

Niet van toepassing

Roelofarendsveen, 4 mei 2021

Burgemeester en wethouders van Kaag en Braassem,
de gemeentesecretaris,
M.E. Spreij

de burgemeester,
mr. K.M. van der Velde-Menting

Bijlagen behorend bij het voorstel

1. Wensen en bedenkingen-brief Kaag en Braassem ROA en RSM
2. Concept Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland
3. Concept Regionale Strategie Mobiliteit Holland Rijnland